

90

USTAWA

z dnia 24 lutego 1990 r.

o niektórych warunkach funkcjonowania ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin w 1990 r.

Art. 1. Przez użyte w art. 2—5 i 9 określenia:

- 1) ustawa — rozumie się ustawę z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą,
- 2) Fundusz — rozumie się Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników, tworzony na podstawie ustawy, o której mowa w pkt 1.

Art. 2. 1. W 1990 r. wydatki z Funduszu są pokrywane w 82,7% z dotacji budżetu państwa i w 17,3% ze składek opłacanych przez rolników.

2. Niedobór Funduszu za 1989 r. pokrywa się z dotacji budżetu państwa.

Art. 3. 1. Składkę na ubezpieczenie społeczne wymierza się jednorazowo na okres całego roku, chyba że obowiązek opłacania składki lub jej części przypada na okres krótszy.

2. Rolnik opłaca składkę w ratach kwartalnych. Pierwszą ratę jest obowiązany uiścić do dnia 31 marca, drugą i trzecią ratę do 15 dnia ostatniego miesiąca danego kwartału, a czwartą ratę do dnia 15 listopada.

3. Pierwsza rata kwartalna składki wynosi:

- 1) 96.000 zł od jednej osoby ubezpieczonej,
- 2) 15.600 zł od każdego hektara przeliczeniowego,
- 3) 1% dochodu szacunkowego z działów specjalnych, ustalonego według norm obowiązujących w roku bieżącym.

4. Druga rata kwartalna składki jest równa racie pierwszej. Trzecia i czwarta rata stanowi 1,5-krotność pierwszej raty.

Art. 4. 1. Nie ewidencjonuje się do celów emerytalno-rentowych wartości produktów rolnych sprzedawanych od dnia 1 stycznia 1990 r. Ewidencję wartości produktów rolnych sprzedanych przed tą datą prowadzi się na zasadach i w trybie dotychczasowym.

2. Przy ustalaniu zwiększenia emerytury lub renty inwalidzkiej wartość produktów rolnych sprzedanych do dnia 31 grudnia 1988 r. ustala się przy zastosowaniu współczynników rewaloryzacyjnych obowiązujących w 1989 r.

3. Wartość produktów rolnych sprzedanych w 1989 r. przyjmuje się w wysokości wykazanej w ewidencji sprzedaży za ten rok albo, jeżeli jest to korzystniejsze dla rolnika, według wartości sprzedaży za rok 1988.

4. Przy ustalaniu zwiększeń emerytur i rent, do których prawo powstanie w okresie od dnia 1 kwietnia 1990 r., wartość sprzedanych produktów rolnych przyjmuje się w wysokości obliczonej stosownie do ust. 2 i 3, z zastosowaniem art. 19 ust. 2 ustawy, zrewaloryzowanej dodatkowo o procent waloryzacji podstaw wymiaru emerytur i rent pracowniczych, dokonywanej od dnia 1 stycznia do końca kwartału kalendarzowego poprzedzającego datę nabycia prawa do świadczenia.

Art. 5. 1. Emerytury i renty z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin podlegają waloryzacji na zasadach określonych w ust. 2—4.

2. Emerytury i renty inwalidzkie, do których prawo powstało do dnia 31 marca 1990 r., waloryzuje się z mocą od dnia 1 stycznia tego roku w następujący sposób:

- 1) wysokość podstawową podwyższa się do kwoty najniższej emerytury pracowniczej, obowiązującej w pierwszym kwartale,
- 2) zwiększenia z tytułu wartości sprzedanych produktów rolnych i zwiększenia związane z przekazaniem gospodarstwa rolnego Państwu podwyższa się o procent stosowany przy waloryzacji podstaw wymiaru emerytur i rent pracowniczych w pierwszym kwartale, łącznie jednak nie więcej niż o maksymalną kwotę podwyżek podstawy wymiaru tych świadczeń.

3. Renty rodzinne, do których prawo powstało do dnia 31 marca 1990 r., waloryzuje się z mocą od dnia 1 stycznia tego roku przez ponowne ustalenie ich wysokości z uwzględnieniem ust. 2, stosownie do art. 29 ustawy.

4. Od dnia 1 kwietnia 1990 r. emerytury i renty, wraz ze zwiększeniami oraz dodatkami z tytułu odznaczeń państwowych, dodatkami kombatanckimi i dodatkami z tytułu tajnego nauczania, waloryzuje się w terminach waloryzacji emerytur i rent pracowniczych przez podwyższenie o procent waloryzacji podstaw wymiaru tych świadczeń, nie więcej jednak niż o maksymalną kwotę podwyżek podstaw ich wymiaru.

Art. 6. W ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 i Nr 35, poz. 190) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) przekazanie gospodarstwa rolnego — rozumie się:

- a) nieodpłatne przeniesienie posiadania, a jeżeli rolnik jest właścicielem — także własności gospodarstwa, na rzecz następcy,
- b) jeżeli rolnik nie ma następcy spełniającego warunki określone w ustawie albo następca odmówił przejścia gospodarstwa — odpłatne lub nieodpłatne przeniesienie posiadania, a jeżeli rolnik jest właścicielem — także własności gospodarstwa na rzecz dowolnej osoby fizycznej albo prawnej stosownie do przepisów Kodeksu cywilnego, z wyjątkiem zamiany na inne gospodarstwo rolne, albo wydzierżawienie gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego osobie nie będącej małżonkiem, zstępnym, małżonkiem zstępnego rolnika i nie pozostającej z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym, na podstawie umowy dzierżawy zawartej co najmniej na okres 10 lat.”;

2) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Zasiłek porodowy przysługuje w wysokości podstawowego zasiłku porodowego przewidzianego dla pracowników w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.”;

3) w art. 15:

- a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) przekazał gospodarstwo rolne”;
- b) w ust. 2 pkt 2 skreśla się;
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Emerytura przysługuje ubezpieczonemu również w wypadku wywłaszczenia nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa, ich wykupu na cel uzasadniający wywłaszczenie albo trwałego wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej z przyczyn niezależnych od rolnika stosownie do odrębnych przepisów, jeżeli ubezpieczony spełnia warunek określony w ust. 1 pkt 2, a do osiągnięcia wieku emerytalnego pozostało mu nie więcej niż 5 lat.”;

4) w art. 16:

- a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) przekazał gospodarstwo rolne.”;
- b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Warunek określony w ust. 1 pkt 3 nie dotyczy rolnika, który jest inwalidą I grupy i:
1) prowadzi gospodarstwo rolne wspólnie z małżonkiem, który nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów i nie spełnia warunków do otrzymania emerytury lub renty na wypadek przekazania gospodarstwa rolnego; ograniczenia tego nie stosuje się w przypadku pobierania przez małżonka emerytury lub renty inwalidzkiej na podstawie art. 23a, lub

2) ma niepełnoletniego zstępnego, który ukończył 15 lat lub ukończył szkołę podstawową, jeżeli pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Renta inwalidzka przysługuje ubezpieczonemu również w wypadku wywłaszczenia nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa, ich wykupu na cel uzasadniający wywłaszczenie albo trwałego wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej z przyczyn niezależnych od rolnika stosownie do odrębnych przepisów, jeżeli ubezpieczony spełnia warunek określony w ust. 1 pkt 1 i prowadził gospodarstwo rolne lub pracował w nim co najmniej rok.”;

5) w art. 19 ust. 3 skreśla się;

6) w art. 20 wyrazy „I lub II grupy albo III grupy, jeżeli jest całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym” skreśla się;

7) w art. 21 w ust. 1 wyraz „następcy” zastępuje się wyrazem „zstępnemu”;

8) w art. 23:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z tytułu zrzeczenia się prawa do bezpłatnego korzystania z lokalu i pomieszczeń gospodarskich w gospodarstwie przekazanym Państwu rolnikowi przysługuje zwiększenie emerytury lub renty inwalidzkiej w wysokości 0,1% ich wartości szacunkowej, ustalonej według zasad obowiązujących przy ubezpieczeniu ustawowym.”;

b) w ust. 3 wyrazy „Zwiększenie określone w ust. 1” zastępuje się wyrazami „Każde ze zwiększeń określonych w ust. 1 i 2”;

c) w ust. 5 wyrazy „Zwiększenie, o którym mowa w ust. 1” zastępuje się wyrazami „Zwiększenia, o których mowa w ust. 1 i 2”;

9) po art. 23 dodaje się art. 23a w brzmieniu:

„Art. 23a. 1. Rolnikowi spełniającemu warunki określone w art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 lub w art. 16 ust. 1 pkt 1 i 2 przysługuje emerytura lub renta inwalidzka w wysokości 75% najniższej emerytury pracowniczej, jeżeli:

- 1) nie może on przekazać gospodarstwa następcy z przyczyn określonych w art. 2 pkt 6 lit. b) i nie ma możliwości sprzedania nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa co najmniej po cenie ustalonej według zasad określonych w art. 23 ust. 4 lub
- 2) trwają czynności zmierzające do wywłaszczenia tych nieruchomości, ich wykupu na cel uzasadniający wywłaszczenie albo do trwałego wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, lub
- 3) nieruchomości te są położone w strefie ochronnej lub na innym obszarze specjalnym, utworzonym na podstawie odrębnych przepisów, w związku z występowaniem czynnika ujemnie wpływającego na warunki produkcji rolniczej albo z wprowadzeniem ograniczeń w użytkowaniu gruntów rolnych w celach ochronnych.

2. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego ustala okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, po oszacowaniu nieruchomości przeznaczonych do przekazania według zasad określonych w art. 23 ust. 4 i publicznym ogłoszeniu, w sposób przyjęty w danej gminie przy sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi, o możliwości zgłaszania do tego organu ofert zakupu nieruchomości po cenie oszacowania w terminie 1 miesiąca od dnia ogłoszenia.
3. Od dnia przekazania gospodarstwa rolnego emerytura lub renta inwalidzka, przyznana na podstawie ust. 1, przysługuje w pełnej wysokości.”;
- 10) w art. 24:
- a) w ust. 1 wyrazy „jeżeli posiada niepełnoletniego następcę, któremu zamierza przekazać gospodarstwo” zastępuje się wyrazami „jeżeli ma niepełnoletniego zstępnego, który pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, lub jeżeli prowadzi gospodarstwo rolne wspólnie z małżonkiem, który nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów i nie spełnia warunków do otrzymania emerytury lub renty na wypadek przekazania gospodarstwa rolnego”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Okresowa renta inwalidzka wynosi połowę emerytury w podstawowej wysokości i przysługuje do czasu ustania warunków jej przyznania, nie dłużej jednak niż przez 10 lat.”;
- 11) art. 28 i 29 otrzymują brzmienie:
- „Art. 28. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny zmarłego przysługuje jedna renta rodzinna.
- Art. 29. 1. Renta rodzinna przysługująca jednej osobie wynosi:
- 1) 85% najniższej emerytury pracowniczej,
  - 2) 50% zwiększeń, jakie przysługiwały zmarłemu z tytułu sprzedaży produktów rolnych oraz z tytułu przekazania Państwu gospodarstwa rolnego w dniu powstania prawa do tej renty.
2. Jeżeli zmarły nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej, do ustalenia zwiększenia renty rodzinnej, w myśl ust. 1 pkt 2, przyjmuje się kwotę zwiększenia z tytułu sprzedaży produktów rolnych, jakie przysługiwałyby zmarłemu, gdyby miał ustalone prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej.
3. Renta rodzinna ulega zwiększeniu o 5% na każdą następną osobę.
4. Rentę rodzinną zwiększa się o 10%, jeżeli śmierć nastąpiła wskutek wypadku przy pracy w gospodarstwie rolnym lub wskutek choroby zawodowej.
5. Każdej sierocie zupełnej przysługuje dodatek do renty rodzinnej w wysokości 30% kwoty, o której mowa w ust. 1 pkt 1.”;
- 12) w art. 36 w ust. 1 wyrazy „lub osiągania dochodów z innych źródeł” i „lub zmniejszeniu” skreśla się;
- 13) w art. 37:
- a) w ust. 1 wyrazy „tych świadczeń” zastępuje się wyrazami „świadczenia przyznanego w związku z przekazaniem gospodarstwa rolnego lub renty rodzinnej przysługującej małżonkowi rolnika”,
- b) w ust. 2 wyraz „również” zastępuje się wyrazami „w szczególności”,
- c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. W przypadku prowadzenia gospodarstwa rolnego nabytego w drodze dziedziczenia lub w wyniku wygaśnięcia dzierżawy z przyczyn niezależnych od wydzierżawiającego wypłata emerytury lub renty nie ulega zawieszeniu przez okres 12 miesięcy.”;
- 14) art. 40 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 40. 1. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego stwierdza okoliczności mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń pieniężnych i ich wysokości. Ustalenia te są wiążące dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
2. W sprawach rozstrzyganych przez terenowy organ administracji państwowej w drodze decyzji właściwemu organowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych służą prawa strony.”;
- 15) w art. 42:
- a) w ust. 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
- „5) koszty prowizji z tytułu pobierania składek od rolników.”;
- b) ust. 5 skreśla się;
- 16) w art. 43:
- a) w ust. 1:
- wyraz „rocznie” skreśla się,
  - w pkt 1 na końcu dodaje się wyrazy „z wyjątkiem rolnika uprawnionego do okresowej renty inwalidzkiej,”
- b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) określa szczegółowe zasady i tryb wymierzania i poboru składek, w tym w drodze inkasa, oraz ich rozliczania, a także wysokość prowizji przysługującej inkasentom,”;
- 17) art. 47 skreśla się;
- 18) art. 48 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 48. 1. Za następcę rolnika uważa się zstępnego, który ma pełną zdolność do czynności prawnych, nie przekroczył 55 lat, nie jest inwalidą I lub II grupy albo inwalidą III grupy całkowicie niezdolnym do pracy w gospodarstwie rolnym i pracuje w przekazywanym gospodarstwie po ukończeniu szesnastego roku życia co najmniej od 5 lat.
2. Przy ustalaniu okresu pracy, stosownie do ust. 1, uwzględnia się również przerwy związane z pobieraniem nauki lub wynikłe z przyczyn niezależnych od zainteresowanego,”;

19) art. 50 otrzymuje brzmienie:

„Art. 50. Gospodarstwo rolne może być przekazane, według wyboru rolnika, jednemu lub kilku następcom.”;

20) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. Państwo przejmuje gospodarstwo rolne na wniosek rolnika, który nie może przekazać gospodarstwa następcy z przyczyn określonych w art. 2 pkt 6 lit. b) i nie może lub nie chce przekazać gospodarstwa innej osobie.”;

21) w art. 56 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. W przypadku odpłatnego lub nieodpłatnego przekazania gospodarstwa rolnego innej osobie strony mogą określić w umowie, jakie uprawnienia będą przysługiwać rolnikowi w przekazanym gospodarstwie, z tym że użytkowana przez niego działka gruntu nie może stanowić gospodarstwa rolnego ani działu specjalnego, a jej powierzchnia nie może przekraczać połowy powierzchni przekazanego gospodarstwa.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio w przypadku wydzierżawienia gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego.”;

22) w art. 57 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Z gospodarstwa rolnego przekazanego innej osobie rolnik może wyłączyć i zachować na własność działkę gruntu, na której są wzniesione budynki lub ich części, a także inwentarz żywy i martwy.”;

23) w art. 59:

a) w ust. 1 wyrazy „innej osobie fizycznej lub prawnej oraz sprzedaż” zastępuje się wyrazami „albo innej osobie”,

b) w ust. 2:

— wyraz „następcy” skreśla się,

— dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W tej samej formie następuje przekazanie gospodarstwa rolnego przez wydzierżawienie.”;

24) art. 60 otrzymuje brzmienie:

„Art. 60. Ilekroć prawo do świadczeń lub ich wysokość zależy od przekazania gospodarstwa rolnego, warunek ten uważa się za spełniony również w wypadku, gdy:

1) gospodarstwo rolne zostało zwrócone właścicielowi przez posiadacza lub

2) grunty zostały wywłaszczone albo trwale wyłączone z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, lub

3) ubezpieczony prowadzący wyłącznie dział specjalny bez wykorzystywania użytków rolnych zaprzestał jego prowadzenia.”;

25) w art. 61 pkt 4 i 5 skreśla się;

26) art. 62 otrzymuje brzmienie:

„Art. 62. Rozporządzenia do ustawy mogą być wydane po zasięgnięciu opinii społeczno-zawodowych organizacji rolników i związków zawodowych rolników indywidualnych o ogólnokrajowym zakresie działania.”

Art. 7. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74 i Nr 29, poz. 154) w art. 66 ust. 3 skreśla się.

Art. 8. 1. Termin zgłoszenia wniosku o kontynuowanie ubezpieczenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym (Dz. U. Nr 10, poz. 53), przedłuża się do dnia 31 grudnia 1990 r. Warunkiem kontynuowania ubezpieczenia przez rolnika lub domownika jest opłacenie składki za okres od dnia 1 stycznia 1989 r.

2. Dodatek przysługujący na podstawie art. 3 ust. 1 i 2 ustawy, o której mowa w ust. 1, zwiększa się z 0,5% do 1% podstawy wymiaru świadczenia w przypadku przekazania gospodarstwa rolnego, nie więcej jednak niż do wysokości odpowiadającej połowie emerytury pracowniczej. Dodatek ten nie może być jednak niższy od dodatku ustalonego na podstawie dotychczasowych przepisów.

3. Termin określony w art. 4 ust. 2 ustawy, o której mowa w ust. 1, przedłuża się do dnia 31 grudnia 1990 r. dla osób, które do dnia 30 czerwca 1990 r. złożyły wniosek o przyznanie świadczenia.

Art. 9. Osobie, która przed dniem 1 stycznia 1978 r. przekazała gospodarstwo rolne w jakikolwiek sposób przewidziany w ustawie i osiągnęła wiek emerytalny lub została zaliczona do I lub II grupy inwalidów, a ponadto nie ma własnych stałych źródeł dochodu, przysługuje emerytura lub renta inwalidzka w wysokości najniższej emerytury pracowniczej.

Art. 10. 1. Właścicielom i posiadaczom gospodarstw rolnych, ich małżonkom i zstępny, którzy zostali zwolnieni z pracy poza gospodarstwem rolnym z przyczyn dotyczących zakładu pracy, przysługują świadczenia na warunkach i w zakresie określonym w ust. 2—6.

2. Świadczenia przysługują osobie, która odpowiada następującym warunkom:

1) pozostawała w stosunku pracy nieprzerwanie co najmniej od dnia 1 czerwca 1989 r. i stosunek ten został rozwiązany po dniu 1 września 1989 r. z przyczyn dotyczących zakładu pracy,

2) nie podlega ubezpieczeniu społecznemu, nie licząc ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin, i nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty,

3) jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym albo zależnym) gospodarstwa rolnego co najmniej od dnia rozwiązania stosunku pracy,

4) powierzchnia tego gospodarstwa nie przekracza 5 hektarów przeliczeniowych, a ponadto gospodarstwo to nie podlega podatkowi od działów specjalnych lub kwota podatku od działów specjalnych nie przekracza połowy wymiaru podatku rolnego od 5 hektarów przeliczeniowych według stawek obowiązujących na początku roku podatkowego.

3. Świadczenia przysługują również małżonkowi i zstępnemu właściciela lub posiadacza gospodarstwa rolnego określonego w ust. 2 pkt 4, jeżeli ten małżonek lub zstępny spełnia warunki określone w ust. 2 pkt 1 i 2 i nie jest uprawniony do świadczeń dla bezrobotnych na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 6.

4. Świadczenia obejmują:

1) pokrycie składki na ubezpieczenie społeczne rolników indywidualnych i członków ich rodzin przez pierwszy rok po rozwiązaniu stosunku pracy,

- 2) przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie w celu podjęcia pracy na wsi poza gospodarstwem rolnym,
- 3) zasiłek szkoleniowy,
- 4) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, powstałych w związku z przyuczeniem do zawodu lub przekwalifikowaniem,
- 5) jednorazową pożyczkę na podjęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na wsi, jeżeli powierzchnia gospodarstwa rolnego nie przekracza 3 hektarów przeliczeniowych.

5. Pokrycie składki, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, polega na przekazaniu z Funduszu Pracy na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników, na podstawie decyzji organu właściwego do przyznawania świadczeń pieniężnych z Funduszu Pracy, wydanej na wniosek rolnika zobowiązanego do zapłacenia składki, kwot należności z tytułu czterech kolejnych rat kwartalnych składki wymierzonej od osoby, która została zwolniona z pracy, i od hektarów przeliczeniowych, z tym że jeżeli z pracy został zwolniony domownik, pokrycie składki dotyczy tylko jej części wymierzonej od tego domownika. Pokrycie składki przysługuje począwszy od pierwszej raty kwartalnej, której wymagalność przypada po dniu rozwiązania stosunku pracy, a jeżeli rozwiązanie to nastąpiło w 1989 r. — począwszy od pierwszej raty kwartalnej w 1990 r.

6. Koszty przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania, składka na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypłacania zasiłku szkoleniowego oraz świadczenia pieniężne, o których mowa w ust. 4 pkt 3 i 5, są finansowane z Funduszu Pracy. Do przyznawania i korzystania z tych świadczeń stosuje się odpowiednio przepisy art. 11, art. 13 ust. 2 i 3, art. 17 i art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. o zatrudnieniu (Dz. U. Nr 75, poz. 446 i z 1990 r. Nr 9, poz. 57).

Art. 11. 1. Okresowe renty inwalidzkie, przyznane przed dniem 1 kwietnia 1990 r., wypłaca się na zasadach dotychczasowych.

2. Ustalenie prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej nie związanej z przekazaniem gospodarstwa rolnego, przysługującej od dnia 1 lipca 1990 r., może nastąpić, na wniosek zainteresowanej osoby, także przed tą datą.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1990 r., z wyjątkiem przepisów:

- 1) art. 6 pkt 10, 18, 20—22 oraz art. 9, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1990 r.,
- 2) art. 6 pkt 4 lit. b) i pkt 9, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1990 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *W. Jaruzelski*